

Először is elnézést kell kérnünk a minden eddigénél nagyobb kétségért, amelyben sok ok játszott közre (lásd a kolofonban történt változást is), és ezek az okok mindenképpen jelzik az idők zivatáros voltát, amelyben a *Múlt és Jövő*nek – csinálóinak és olvasóinak – egyaránt része van, s előreláthatóan lesz 2012-ben is.

Erdély összeállításunk ötlete épp egy éve született Marosvásárhelyen, ahol a *Látó* folyóirat-társunk vendégeként elhatároztuk az együttműködésünknek ezt az újabb szakaszát. Láng Zsolt, aki e szám társszerkesztője is, a *Múlt és Jövő* törekvéseinek régi támogatója, társa és szolidáris követője.

Mi is tudatában vagyunk, hogy Erdély a magyar zsidó történelem és szellem számára több mint egy meghatározott tájegység zsidóságának lenyomata, mert jelentésében sokkal tágabb és mélyebb dimenziókat hordoz – belső rokonságot a zsidó sorssal. Az örök kisebbségi sorssal. Ezért nem is ragaszkodtunk szigorúan a zsidó témákhoz – hiszen erdélyi magyarnak, erdélyi irodalmárnak lenni, az valami hasonló létforma „vállalása”, mint tudatosan zsidónak lenni és maradni.

Ahogy az erdélyi zsidóság deportálása és elpusztítása is láttatottabb következményekkel járt. Ugyanis egy szervezen kialakult társadalmat nem lehet büntetlenül megbontani – az erdélyi magyar zsidóság „kiszántása” szülő televényéből magával hozta a magyarság magyarként való megmaradásának megroppanását is. Ez a mozzanat még tragikusabb következményekkel járt, mint az anyaországban, hiszen egy kisebbség erőt pusztította el öngyilkos felelőtlenséggel. Mindennek a jelenlegi erdélyi értelmiség – ezt tükrözi e számunk anyaga is – jobban a tudatában van, jobban áthatja mai gondolkodását és azonosságtudatát, mint mi ideát. Egyedül ez a bátor attitűdje ad okot a reményre, hogy megmaradhasson az azonossága, fennmaradjon hagyományaiiban és kultúrájában.

TARTALOMJEGYZÉK CONTENTS

- 4 Ligeti Ernő: Az elhagyott korridor; Legmélyebb, zsidó szeretettel (versek)
Ernő Ligeti: The Abandoned Corridor; With the Deepest Jewish Affection (poems)
- 6 Láng Zsolt: Nevek a házfalon (publicisztika)
Zsolt Láng: Names on the Housefort (introductory essay)
- 8 Lázár René Sándor (Kovács András Ferenc): Római Mars – Pesaróból Riminibe; Térképészetek (versek)
René Sándor Lázár (András Ferenc Kovács): Roman Mars – from Pesaro to Rimini; Topographies (poems)
- 10 Emőd Tamás: Levél odaatról; Várad fölött (versek)
Tamás Emőd: Letter from the Other World; Above Várad (poems)
- 11 Tibori Szabó Zoltán: Erdélyi zsidó sors a holokauszt után (tanulmány)
Zoltán Tibori Szabó: The Fate of Transylvanian Jewry after the Holocaust (study)
- 27 Randolph L. Braham: A holokauszt Észak-Erdélyben (tanulmány)
Randolph L. Braham: The Holocaust in Northern Transylvania (study)
- 43 Ottmar Trașcă – Seres Attila: Márton Áron 1944. május 18-i kolozsvári beszéde a zsidók deportálása ellen. Gondolatok néhány magyar és román levéltári irat apropóján (tanulmány)
Ottmar Trașcă – Seres Attila: Áron Márton's May 18 Kolozsvár Address Against the Deportation of the Jews. Observations Apropos Hungarian and Romanian Archival Documents (study)
- 51 Szekernyés János: Egy világsiker eredői, összetevői és utórezgései: Markovits Rodion és kollektív riportregénye a szibériai hadifogságról (tanulmány)
János Szekernyés: The Origins, Components, and Aftershock of a Best Seller: Rodion Markovits and the Collective Reportage of the Siberian Prisoners of War (study)
- 74 Pomogáts Béla: Történelmi tablók mestere (Tanulmány Szántó Györgyről)
Béla Pomogáts: A Master of Historical Tableaux (Study about György Szántó).
- 78 Lőwy Dániel: Zsolt Béla és a „flekktífuszos” betegek rendhagyó megmenekülése a nagyváradai gettóban (krónika)
Dániel Lőwy: Béla Zsolt and the Unusual Escape of Patients Suffering from “Flekktypus” in the Ghetto of Nagyvárad (study)
- 84 Szabó Róbert Csaba: Az emeleti szobák lakói (novella)
Róbert Csaba Szabó: The Tenants Upstairs (novella)
- 89 Láng Zsolt: Bestiárium Transylvaniae (regényrészlet)
Zsolt Láng: Bestiarium Transylvaniae (novel excerpt)
- 95 Kőbányai János: A nagy magyar regény közelében (recenzió Láng Zsolt új regényéről)
János Kőbányai: Towards the Great Hungarian Novel (review of Zsolt Láng's new novel)
- 98 Márton Evelin: Trip (novella)
Evelin Marton: Trip (novel)
- 105 Salamon László: Apassionata (vers)
László Salamon: Apassionata (poetry)
- 106 Az ellopott város – Beszélgetés Weinberger Attila blueszenésszel (Riporter: Márton Evelin)
The Stolen City – Conversation Between Evelin Márton and Blues Musician Attila Weinberger
- 114 Az erdélyi művészet sokszínűsége – Három kérdés Székely Sebestyén György galériáshoz
The Great Diversity of Transylvanian Art – Three Questions for Transylvanian Gallery Owner György Sebestyén
- 117 Salamon Ernő: Dal egy gyenge szegény nőről (vers)
Ernő Salamon: A Song About a Poor Wretched Woman (poem)
- 118 Simon Judit: Családi kép
Judit Simon: Family Portrait
- 122 Figyelő
The Observer